

Матија Бећковић, академик

ГУСЛЕ У XXI ВЕКУ

Не можемо с гулама у XXI век!

Срби напред – гусле стој!

Шта да се ради? Што то нису рекли раније? Двадесет векова је могло, а сад одједном не може. Као да је XXI век гори од свих предходних векова. Да смо то знали не би смо с гулама ни кретали на толики пут. На једвите јаде смо се некако допељали до пред капију XXI века и сад треба да се ту раздвојимо. И не знамо ко је кога доведе довео: оне нас или ми њих. Ни ко је постао споран: ми, гусле или оно што гусле памте и говоре. Немогуће да ми ваљамо, а гусле не ваљају. Можда би требало да ми останемо у XX веку, а оне нека иду даље да причају нашу погибију. Или да уђемо одвојено, ако не можемо заједно...

Има учених људи који тврде да бисмо још пре двеста година били у XXI веку да нам није било гусала и народних песама. Многи се с стиме слажу и предлажу да их оставимо, али не кажу коме. Оне и немају никога осим нас, а и нас је све мање...

Има мишљења да се они кји захтевају да се одрекнемо гусала – у том случају – не би на гулама зауставили. И да би одмах потом тражили да се одрекнемо и свога имена и свога језика...

Могли би смо да нађемо некога ко је мање сумњив па да их он пронесе у XXI век, али нема тог цариника који неће познати да нису његове... А ми, ако се у XXI веку појавимо без гусала – ко ће нас познати и како ће знати ко је дошао?

Да их сместимо у музеј? И то би било решење кад би оне хтеле да ћуте, али ко ће слушати како нас отуд куну и запомажу. (Зар то не би личило на оне који смештају мајке у старачке домове?)

Ако гусле не могу у XXI век, то значи да не може ни мајка Југовића, ни млада Гојковица, ни Косовка девојка, ни девет Југовића, ни Предраг ни Ненад, ни Кајица војвода, ни крилати коњи, ни виле равијојле, ни утве златокриле, ни огњени змајеви.

Могућ је и компромис.

Ако Грци, ако Руси, ако Енглези, ако Французи, ако Немци, ако Кинези, ако Јапанци, ако Арапи...уђу у XXI век без својих светиња, спегова и митова – нек им се придруже голи и боси Срби.

У супротном – с гуслама се нећемо раздвојити. Ако нас неће с гуслама – нећемо ни улазити. Век дође и прође, а гусле остају. Имамо више обавеза према гуслама, него према XXI веку. И више се бојимо гусала него XXI века! Ако може XXI век без нас, можемо и ми без њега. Ко је био у праву, видећемо у XXII веку.